PROVÁDĚCÍ ROZHODNUTÍ KOMISE (EU) 2020/1048

ze dne 15. července 2020,

kterým se Rakousku v zájmu ochrany kulturního dědictví umožňuje povolit biocidní přípravky sestávající z dusíku vyráběného na místě

(oznámeno pod číslem C(2020) 4724)

(Pouze německé znění je závazné)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 528/2012 ze dne 22. května 2012 o dodávání biocidních přípravků na trh a jejich používání ([1]), a zejména na čl. 55 odst. 3 uvedeného nařízení,

po konzultaci Stálého výboru pro biocidní přípravky,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Příloha I nařízení (EU) č. 528/2012 obsahuje účinné látky, které mají příznivější profil z hlediska životního prostředí nebo lidského zdraví či zdraví zvířat. Přípravky obsahující tyto účinné látky mohou být proto povoleny zjednodušeným postupem. Dusík je zařazen do přílohy I nařízení (EU) č. 528/2012 s omezením, že se musí používat v omezeném množství v nádobách uzpůsobených k okamžitému použití.

(2) Podle článku 86 nařízení (EU) č. 528/2012 je dusík schválen jako účinná látka pro použití v biocidních přípravcích typu 18, insekticidy ([2]). Biocidní přípravky sestávající z dusíku jsou povoleny v několika členských státech včetně Rakouska a jsou dodávány v plynových lahvích ([3]).

(3) Dusík může být rovněž vyráběn na místě z okolního vzduchu. Dusík vyráběný na místě není v Unii v současné době schválen k použití a není uveden ani na seznamu v příloze I nařízení (EU) č. 528/2012, ani na seznamu účinných látek zařazených do programu přezkumu stávajících účinných látek v biocidních přípravcích v příloze II nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 1062/2014 ([4]).

(4) V souladu s čl. 55 odst. 3 nařízení (EU) č. 528/2012 předložilo Rakousko dne 26. června 2019 Komisi žádost o odchylku od čl. 19 odst. 1 písm. a) uvedeného nařízení, aby mu v zájmu ochrany kulturního dědictví umožnila povolit biocidní přípravky sestávající z dusíku vyráběného na místě z okolního vzduchu (dále jen „žádost"). Další informace o používání dusíku vyráběného na místě v muzeích a o tom, že neexistují jiné vhodné alternativy, poskytlo Rakousko v dopise ze dne 3. září 2019.

(5) Kulturní dědictví mohou poškozovat mnohé škodlivé organismy, od hmyzu až po mikroorganismy. Přítomnost uvedených organismů může nejen vést ke ztrátě samotného kulturního statku, ale představuje rovněž riziko, že se tyto škodlivé organismy rozšíří do jiných předmětů v blízkosti. Bez vhodného ošetření by tyto předměty mohly být nenapravitelně poškozeny, a tím by mohlo být kulturní dědictví vážně ohroženo.

(6) Dusík vyráběný na místě se používá k vytvoření řízené atmosféry s velmi nízkou koncentrací kyslíku (tzv. anoxie) v trvale nebo dočasně uzavřených ošetřovacích stanech nebo komorách pro regulaci škodlivých organismů v předmětech kulturního dědictví. Dusík je separován z okolního vzduchu a je načerpán do ošetřovacího stanu nebo ošetřovací komory, kde se obsah dusíku v atmosféře zvýší přibližně na 99 %, a tím se téměř úplně odčerpá kyslík. Vlhkost dusíku načerpaného do ošetřovacích prostor se nastaví podle požadavků předmětu, který má být ošetřen. Škodlivé organismy nemohou za těchto podmínek vytvořených v ošetřovacím stanu nebo ošetřovací komoře přežít.

([1]) Úř. věst. L 167, 27.6.2012, s. 1.

([2]) Směrnice Komise 2009/89/ES ze dne 30. července 2009, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/8/ES za účelem zařazení účinné látky dusík do přílohy I uvedené směrnice (Úř. věst. L 199, 31.7.2009, s. 19).

([3]) Seznam povolených přípravků je k dispozici na adrese https://echa.europa.eu/fr/information-on-chemicals/biocidal-products

([4]) Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 1062/2014 ze dne 4. srpna 2014 týkající se pracovního programu systematického přezkumu všech stávajících účinných látek obsažených v biocidních přípravcích, které jsou uvedeny v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 528/2012 (Úř. věst. L 294, 10.10.2014, s. 1).

(7) Podle informací, které Rakousko předložilo, se používání dusíku vyráběného na místě jeví jako jediná účinná technika pro regulaci škodlivých organismů, kterou lze použít pro všechny druhy materiálů a kombinace materiálů přítomných v muzejních sbírkách a na výstavách a v lokalitách kulturního dědictví, aniž by je poškodila, a je účinná proti všem známým organismům škodlivým pro předměty kulturního dědictví ve všech fázích vývoje.

(8) Metoda anoxie nebo modifikované či řízené atmosféry je uvedena v normě EN 16790:2016 „Ochrana kulturního dědictví – Komplexní ochrana před škůdci" a v této normě je dusík popsán jako „nejvíce používaný" pro vytvoření anoxie.

(9) K dispozici jsou i další techniky regulace škodlivých organismů, jako je ošetření nízkou teplotou, tepelné ošetření a ošetření teplým vzduchem s řízenou vlhkostí. Kromě toho lze použít jiné biocidní účinné látky. Podle Rakouska má však každá z těchto technik omezení, pokud jde o škody, které by mohly během ošetření u některých materiálů nastat, a proto žádnou z nich nelze samu o sobě použít pro ošetření všech druhů materiálů a kombinací materiálů.

(10) Podle informací předložených Rakouskem nejsou tepelné procesy, tj. zmrazení nebo tepelné ošetření, vhodné pro ošetření mnoha typů předmětů, jako jsou malby, předměty s polychromovanou vrstvou vázanou na vosk, olej nebo bílkoviny, lepené předměty, předměty z usně nebo pergamenu, fotomateriály, nové neošetřené dřevěné předměty, nově restaurované předměty a předměty pod napětím. V důsledku odlišné tepelné vodivosti a tepelné roztažnosti různých materiálů může mechanický stres způsobený dilatací navíc ohrozit křehké předměty ze smíšených materiálů.

(11) Žádost prokazuje, že použití biocidních přípravků obsahujících jiné účinné látky dostupných na trhu v Rakousku může předměty chemickým způsobem modifikovat a může je v závislosti na citlivosti materiálů poškodit.

(12) V souvislosti s integrovanou ochranou kulturního dědictví proti škůdcům mají muzea zároveň v úmyslu upustit od používání nebezpečnějších účinných látek.

(13) Podle informací uvedených v žádosti nepředstavuje použití dusíku obsaženého v lahvích vhodnou alternativu pro muzea a lokality kulturního dědictví, jelikož obnáší praktické nevýhody. Omezená množství v lahvích vyžadují častou přepravu a samostatný sklad. Navíc podle informací uvedených v žádosti může být v důsledku hmotnosti požadovaného počtu lahví překročeno zatížení podlah v některých historických budovách muzeí.

(14) Požadavek, aby muzea a lokality kulturního dědictví používaly pro regulaci škodlivých organismů různé techniky podle jejich vhodnosti pro konkrétní materiály a předměty namísto použití jedné techniky, která se již používá a je vhodná pro všechny materiály, by obnášel dodatečné náklady pro muzea a lokality kulturního dědictví a zkomplikoval by uvedeným uživatelům dosažení cíle, kterým je odklon od používání nebezpečnějších účinných látek při ochraně proti škůdcům.

(15) Jednání týkající se možné odchylky podle čl. 55 odst. 3 nařízení (EU) č. 528/2012 pro dusík vyráběný na místě proběhla na několika zasedáních ([5]) skupiny odborníků Komise složené ze zástupců příslušných orgánů pro biocidní přípravky v roce 2019.

(16) Kromě toho Evropská agentura pro chemické látky na žádost Komise uspořádala o této žádosti veřejnou konzultaci, a umožnila tak všem zúčastněným stranám, aby vyjádřily svá stanoviska. Převážná většina z 1 487 obdržených připomínek se vyslovila ve prospěch této odchylky. Mnoho přispěvatelů upozornilo na nevýhody dostupných alternativních technik: tepelné ošetření může určité materiály poškodit, používání jiných účinných látek zanechává na artefaktech toxická rezidua, která se postupně uvolňují do životního prostředí, používání dusíku v lahvích neumožňuje v ošetřovacích prostorách kontrolu relativní vlhkosti, která je zapotřebí pro ošetření některých materiálů.

(17) Dvě mezinárodní organizace zastupující muzea a lokality kulturního dědictví – Mezinárodní rada muzeí a Mezinárodní rada pro památky a památná místa – vyjádřily svůj záměr podat žádost o zařazení dusíku vyráběného na místě do přílohy I nařízení (EU) č. 528/2012, což by členským státům umožnilo povolit přípravky sestávající z dusíku vyráběného na místě bez nutnosti odchylky v souladu s čl. 55 odst. 3 uvedeného nařízení. Hodnocení takové žádosti, včetně zařazení této látky do přílohy I a získání povolení pro přípravky, však vyžaduje čas.

([5]) 83., 84., 85. a 86. zasedání skupiny odborníků Komise složené ze zástupců orgánů členských států příslušných pro provádění nařízení (EU) č. 528/2012, jež se konala v květnu 2019, červenci 2019, září 2019 a listopadu 2019. Zápisy ze zasedání jsou k dispozici na adrese https://ec.europa.eu/health/biocides/events_en#anchor0

(18) Žádost a další informace předložené Rakouskem ukazují, že v Rakousku nejsou v současné době k dispozici žádné vhodné alternativy, neboť všechny alternativní techniky, které jsou v současné době k dispozici, představují nevýhody, buď z důvodu jejich nevhodnosti pro ošetření všech materiálů, nebo praktické nevýhody.

(19) Na základě všech uvedených argumentů je vhodné vyvodit závěr, že dusík vyráběný na místě má zásadní význam pro ochranu kulturního dědictví v Rakousku a že nejsou k dispozici žádné vhodné alternativy. Rakousku by proto mělo být v zájmu ochrany kulturního dědictví umožněno povolit dodávání na trh a používání biocidních přípravků sestávajících z dusíku vyráběného na místě.

(20) Možné zařazení dusíku vyráběného na místě do přílohy I nařízení (EU) č. 528/2012 a následné povolení přípravků sestávajících z dusíku vyráběného na místě členskými státy vyžaduje čas. Je proto vhodné povolit odchylku na dobu, která by umožnila dokončení příslušných postupů,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Rakousko smí v zájmu ochrany kulturního dědictví povolovat do 31. prosince 2024 dodávání na trh a používání biocidních přípravků sestávajících z dusíku vyráběného na místě.

Článek 2

Toto rozhodnutí je určeno Rakousku.

V Bruselu dne 15. července 2020.

Za Komisi
Stella KYRIAKIDES
členka Komise